

Landschapontwerper Henk Koster geeft Hortus Haren nieuwe impuls

“Een tuin met zoveel mooie plaatsen, die moet behouden blijven”. Die opvatting was voor Henk Koster uit Lisse reden om de afgelopen anderhalf jaar tijd en energie te besteden aan de Hortus in Haren. Naast de aanpak van de tuin initieerde Koster ook een aantal tijdelijke tentoonstellingen, waarbij diverse bolgewassen de hoofdrol spelen.

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto's: Henk Koster, René Faas

Qua oppervlakte mag Hortus Haren er zijn: 22 ha, een oppervlakte waarin de botanische tuinen van Leiden en Amsterdam met gemak samen passen. Maar waar Leiden en Amsterdam, mede door hun ligging, over bezoek niet te klagen hebben, leed Hortus Haren lange tijd een zorgelijk bestaan. In 1995 ging hier nog de Chinese Tuin open,

de grootste in zijn soort in Europa. Onder de titel Het verborgen rijk van Ming kon en kan de bezoeker zich even helemaal in Chinese sferen wanen. Begin 21e eeuw nam de belangstelling voor de tuin af en werd de financiering een steeds lastiger aspect. De in 2010 benoemde directeur Jan Kappenberg zat vol plannen en ideeën, maar besefte ook dat hij alleen onvoldoende kon uitrichten. Reden voor hem om contact te zoeken met landschapontwerper Henk Koster. Hij zette tussen 1968 en 2001 zijn handtekening onder de ontwikkeling van Keukenhof. De erfenis van Willem van der Lee werd onder zijn leiding gekoesterd en uitgebouwd tot het 32 ha tellende park dat het nu is. Ook nu nog is Koster actief in de tuinenwereld in binnen- en buitenland. Over het telefoontje van Jan Kappenberg hoefde hij niet lang na te denken.

“Jan Kappenberg vroeg me of ik hem kon helpen om Hortus Haren weer op de rails te krijgen. De tuin was al geruime tijd failliet, gebouwen waren in slechte conditie en van alle tuinen waren er nog maar een paar open. Ik kende de tuin nog uit de tijd dat ik zelf in Haren woonde. Hij is 22 ha groot en heeft een aantal hele interessante onderdelen. Ik heb ja gezegd tegen Kappenberg, met als resultaat dat we vorig jaar drie tijdelijke tentoonstellingen hebben kunnen organiseren.”

NERINE IN CHINESE TUIN

De eerste was een orchideeënshow in samenwerking met de Kring Nederlandse Orchideeën Producenten (KNOP). De KNOP is al jaren actief betrokken bij de permanente orchidee-

enshow in het Beatrix Paviljoen op Keukenhof. Zonder enig probleem kon een deel van het daar geschowde materiaal worden overgebracht naar Haren om ook daar te worden geschowd. In de Chinese Tuin, die zich daar meer dan uitstekend voor leent, en gearrangeerd door Dries Lecke.

Op 10 september 2010 werd een lelieshow geopend. Deze was gesitueerd in de centrale kas. Blikvanger was hier het hoogste bloemstuk ter wereld, goed voor 10,20 meter aan lelies. Het slotstuk was begin oktober de Nerineshow, die weer in de Chinese Tuin werd gehouden. Een voltrefter, met op onverwachte plaatsen arrangementen die uitstekend pasten in deze omgeving.

DRIE MAANDEN DICHT

Na drie shows kon Koster de balans opmaken. “Positief was dat we hiermee meer in de publiciteit waren gekomen dan voorgaande jaren, en dat we meer bezoekers trokken. De omvang van de shows was echter te hoog gegrepen. De tijd was hier nog niet rijp voor dergelijke grote shows. Tijd om hier een stap terug te doen.”

Henk Koster bood daarna wel aan om een masterplan op te stellen voor de gehele tuin, inclusief tijdelijke tentoonstellingen. Dat leverde een aantal heldere uitgangspunten op. “In de eerste plaats complimenten voor de vele vrijwilligers die in de Hortus actief zijn. Zij hebben de afgelopen jaren echt heel veel werk verzet. Maar om echt een slag te maken was meer nodig. Om die reden heb ik aangegeven dat alleen door de tuin in de winter drie maanden te sluiten er echt iets bereikt kon worden.

De Nerineshow in de Chinese Tuin was vorig jaar een groot succes

De show van voorjaarsbloeiers liet de bezoeker zien hoe met weinig middelen fraaie arrangementen zijn te maken

Henk Koster: "Het is geen enkel probleem om in de Hortus Haren een hele dag te komen kijken"

Daar is men uiteindelijk mee akkoord gegaan. Paden zijn in die tijd vervangen, de Chinese Tuin en de hoofdingang zijn opgeknapt, en dat alles zonder dat we gestoord werden. Een ander actiepoint betrof de tijdelijke tentoonstellingen. Kleinschaliger en meer, was mijn idee. Het zijn er voor 2011 in totaal acht geworden, waarvan er inmiddels drie zijn gehouden. Van 1 tot en met 17 april stonden voorjaarsbloeiers centraal, met een majeure rol voor tulp, narcis en hyacinten. Bedrijven als H.M. Meeuwissen Voorhout, J.S. Pennings en W.F. Leenen & Zonen hebben hieraan hun medewerking verleend. Daarna volgden heesters en azalea's en orchideeën. Alle shows werden gehouden in de Chinese Tuin."

De komende tijd staat er nog een aantal shows gepland. Daaronder een lilieshow van 27 augustus tot en met 4 september, een Nerineshow van 7 tot en met 23 oktober en een chrysentenshow van 4 tot en met 20 november. Inzenders die aan een of meer van deze shows willen meedoen kunnen dat doorgeven via info@hortusharen.nl. Het leveren van de bloemen is voldoende, arrangeur Dries Lecke zorgt voor het opsteken ervan.

ANDERS DAN KEUKENHOF

Behalve tijdelijke tentoonstellingen ging Koster in de tuinen ook met bloembollen aan de slag.

Dank zij de genereuze inzet van A. Frijlink & Zonen en J. Uittenboogaard, twee exportbedrijven uit Noordwijkerhout, kon Koster het park op een aantal plaatsen royaal inkleuren met voorjaarsbloeierende bolgewassen. Het beeldscherm van zijn laptop laat de ene na de andere foto zien van de tuin met bloembollen. Koster benadrukt dat Hortus Haren geen tweede Keukenhof is of wordt. "Dat is beslist niet de bedoeling. Hortus Haren is een prachtige tuin waarin ook voorjaarsbloeiers goed tot hun recht komen. De vrijwilligers waren zo enthousiast hierover dat ze zelf ook een heel aantal bakken en potten met tulpen hebben opgekweekt. Dat zag er dit voorjaar prima uit."

Resumé

Hortus Haren werkt aan een nieuwe toekomst, en daarin speelt landschapsontwerper Henk Koster een belangrijke rol. Hij stelde een masterplan op om niet alleen door de tuin maar ook via tijdelijke tentoonstellingen weer meer bezoek naar deze 'lusthof' te trekken. Voor komend najaar staan nog lelie, Nerine en chrysent op de rol. Nadere informatie: www.hortusharen.nl.

VERPLICHT AAN JEUGD

Naast de serie tijdelijke tentoonstellingen en de Chinese Tuin heeft Hortus Haren meer in huis, zo maakt Henk Koster duidelijk. "Neem de rots-tuin, die is uniek in grootte en sortiment voor Nederland. Het Pinetum bevat een unieke verzameling coniferen, Azalea en Rhodendron, de Keltische Tuin is bijzonder en ook de watertuinen en het moerasgebied zijn de moeite waard. Al met al is het geen probleem om een hele dag in de tuin te zijn."

Groningen en Haren zijn groeiende toeristenbestemmingen, zo blijkt uit onderzoek. "De markt in Noord-Nederland is groeiende, onder meer door Duitse touroperators. Qua bezoek zien we dit jaar bij Hortus Haren een goede ontwikkeling. De eerste maand kwamen er 7.000 bezoekers, en tot nu toe zijn dat er 12.300. We streven voor dit jaar naar ruim 35.000 bezoekers. Op die manier kunnen we dit verder ontwikkelen en zorgen voor meer professionele ondersteuning."

Nu al ingezet is de betrokkenheid van de jeugd bij Hortus Haren. Nodig, vindt Koster. "We zijn het aan onze jeugd verplicht om de Hortus te behouden voor de toekomst. Scholen helpen nu al bij het snoeien van de rozen, het planten van de bollen. Ook voor de jeugd is dit een fantastische tuin."